

ג' תשרי

ועוה, עמוּדא דאמְצעיָתא בדיוֹקנא דכְתָר וְדא אָדָם דְּבְרִיאָה, וְאָדָם דִּי צִירָה צְדִיק
בְּדִיוֹקנא דְּחֻכְמָה, וּבְגִין דָּא (מלכים א ה כו) וַיְהוֹה נָתַן חֻכְמָה לְשִׁלְמֹה דְּאִיהוּ צְדִיק בְּרִית
שְׁלֹם שְׁלֹם ה', וְשְׂכִינְתָּא תַּתְּאָה אָדָם דִּיעֲשִׂיָה דְּמוֹת דְּשְׂכִינְתָּא עֲלָאָה וּכְלָא קְשׁוּט,
(וְשְׂכִינְתָּא וְדָא אֲתַבְּלִילַת בְּכֻלָּא), וּבְגִין דָּא זְמַנִּין אֲתַקְרִיאַת נְשֵׁר, זְמַנִּין חֲיָה. (דף ק"ז ע"א) זְמַנִּין יִזְנָה,
זְמַנִּין צְפוּר, בְּכָל מַה דְּשִׁלְטָא אֲתַקְרִיאַת בְּשָׁמְיָה, וּבְעֵשְׂבִין אֲתַקְרִיאַת שׁוֹשְׁנָה, עֵץ
פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי, וְכַד שִׁלְטָא עַל אֶרְעָא אֲתַקְרִיאַת אֶרֶץ, וְכַד שִׁלְטָא עַל יַמָּא אֲתַקְרִיאַת
יָם עַל שְׁמִיָה, וְכַד שִׁלְטָא עַל טוּרִין אֲתַקְרִיאַת סְלַע, לִית בְּרִיָּה בְּעֲלָמָא דְּשִׁלְטָא עֲלֵיהּ
דְּלָא אֲתַקְרִיאַת בְּשָׁמְיָה, אֲבָל עִם כָּל דָּא דְּשִׁלְטָא עַל כְּלָא, עֲבִידַת אֲפְרָשׁוּתָא בִּין
דְּרַגִּין דְּאִינוּן מוֹחָא וְאִיבָא, לְקַלְיִפִּין דְּסִטְרָא אַחְרָא דְּאִינוּן פְּקַלְיִפִּין דְּאַגְזוּזָא דְּמַכְסְפִין
עַל מוֹחָא, וְרָזָא דְּמַלְאָה (בראשית א ד) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, וּוִי לִיָּה לְמָאן
דְּמַעְרַב קְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחְרָא עִם דְּרַגִּין דְּסִטְרָא דְּדְכִין.

(כאן חסר) (אמר המגיה עוד מצאתי בס"א זה הלשון). וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וְכו' (שם ד א), וְכִי
לָא אִשְׁתַּמוּדַע בְּהָ עַד תְּהִיא זְמַנָּא, אֲלָא מִיּוֹמָא דְּאֲתַחְרַב בֵּי מַקְדִּישָׁא קוּדְשָׁא בְּרִיָּה
הוּא לָא אֲתִיחַד בְּשְׂכִינְתֵיהּ בְּיוֹמִין דְּחוּל, וְלָא הוּוּ יִשְׂרָאֵל אִשְׁתַּמוּדַעַן תּוֹקֶפִיָּה בְּיוֹמִין
דְּחוּל, בְּגִין דְּמַמְשִׁלָּה דְּעֶבֶד וְשִׁפְחָה בְּהוּן, בְּתַר דִּיתַעֲבֵרוּן מַעֲלָמָא מִיָּד וַיָּדַע אָדָם
עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ וּבְהִיא זְמַנָּא (ישעיה יא ט) כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ יַעֲרָה אֶת יְהו"ה, וּבְהִיא
זְמַנָּא אֲתַקְרִיאַת קְרָא (ירמיה לא לג) כִּי בָלָם יָדַעוּ אֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם, (זכריה יד ט) וּבְיוֹם
תְּהוּא יְהִיָּה יְהו"ה אַחַד וְנִשְׁמוֹ אַחַד.

דְּבַר אַחַר וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת קַיִן, יָדַע וְדָא פְּגוֹן (אסתר ד
א) וּמְרַדְבֵי יָדַע, אִית יְדִיעָה לְטַב וְאִית יְדִיעָה לְבִישׁ, בְּזְמַנָּא דְּאוּלִּידַת לְקַיִן יָדַע אֶת
כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תְּהוּא זוֹהֶמָא, וְעַד תְּהוּא אַתְר דְּמַטִּי וְאֲתַפְּשֵׁט תְּהוּא זוֹהֶמָא בְּכָל
דְּרִין, וְתַלְת גְּלִגּוּלִי, עֲלֵיָהוּ אֲתַמַּר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אִ"ל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם
גָּבַר, בְּתַר דִּיתַגְבַּר בְּיַצְרִיָּה דְּלָא עֲבִיד חֲטָאָה, וְהָאִי יְדִיעָה דְּקַיִן אִיהוּ דְּאֲתַגְלִי לִיָּה
עַד תְּהוּא אַתְר דְּאֲתַפְּשֵׁט, דִּיעֲלִיָּה אֲתַמַּר (ישעיה יד כט) כִּי מִשְׁרֵשׁ נָחַשׁ יַצֵּא צַפְעֵ, בְּגִין
דְּאִיהוּ מִשְׁרֵשׁ נָחַשׁ דְּאֲטִיל זוֹהֶמָא בְּחֲוָה, מְלָאָה תְּמוֹת דְּגָרִים מִיָּתָה לְאָדָם וּלְכָל דְּרִין
דִּילִיָּה, תְּכִין, תְּאִי דְּרַפִּיָּה לְקַטְלָא, וּבְגִין דָּא קַטִּיל לְהַבֵּל.

וְהָאִי זוֹהֶמָא דְּאֲתַנְטִיל מְנִיָּה אִיָּהִי לִילִיָּת אִיָּמָא דְּעַרְב רַב, עֲלָה אֲתַמַּר (משלי ה ה)
רְגִלְיָהּ יוֹרְדוֹת מְוֹת וְכו', דְּאִיָּהִי סַם מְוֹת דְּאִל אַחַר דְּאִיָּהוּ סַמָּא"ל, וְאִיָּהִי אִיָּבָא דִּילִיָּה,

גם לרבנות אל אחר, נחש בגינה אתמר (בראשית ג 1) ותקח מפריו ותאכל, הכא רזא דתוה ותתן גם לאישה עמה ויאכל גם לרבנות, ולבתר חזא ליה דאתחרט כמה דאת אמר (שם ד יג) גדול עוני מנשוא, ובגין דא (שם ב) קניתי איש את יהו"ה, הכא רמיז קני חותן משה, דעתיד לאהדרא בתשובה ולקבלא את ברית, הדא הוא דכתיב (שם טו) וישם יהו"ה לקין אות, אות ברית מילה לאגנא עליה.

ובגין דא ותוסף ללדת את אחיו את הבל, מאי ותוסף אלא רזא דמלה ולא יסף עוד לדעתה (שם לח כו), בגין ההוא זוהמא דנפיק מניה, וזמא אתפשטותיה בכל דרא, פיון דזמא להבל דאתפשטותיה בכל דרא לטב, אמר ותוסף ללדת, אוסיפת איהי כמה קרבנין וכמה תחנונין וכמה בכיין בגיניה, פיון דאיהו הנה עתיד לדפאה זוהמא דיליה מעלמא, והא קהלת אמר (קהלת ח יד) יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, הכא אתגלי צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אית הבל, ואית הבל ועליהו אתמר (שם י ב) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, בשגם זה הבל, והא אוקמוהו בשגם זה משה, משה זה שת, ואיהו שם, ואיהו הבל, והן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר.

ורזא דמלה (ישעיה סג יא) איה השם בקרבן, דאיהו (שמות ג יג) מה שמו, ודא אדם דאיהו רביעאה, ובגיניה אתמר (עמוס ב ו) ועל ארבעה לא אשיבנו, לא אשיבנו בגלגולא יתיר, פיון דנה ביה אבוי דאיהו אדם, בההוא זמנא אשתמודע (משלי ל ד) מה שמו ומה שם בנו פי תדע, ודא איהו רזא מה שמו מה אמר אליהם, ודא איהו מרפבתא שלימא, ש תלת חיוון, דרכיב עליהו מ"ה, ועליהו אתמר הן כל אלה יפעל אל (דף קיז ע"ב) פעמים שלש עם גבר.

קם רבי שמעון ואמר, (בראשית ד ב) ותוסף ללדת את אחיו את הבל, ווי לעלמא דאית לון עיינין ולא חזאן, אוידין ולא שמעין ברזין דאורייתא, ואזלין בתר בצעין דהאי עלמא, תא חזי קין איהו יצר הרע, הבל יצר הטוב, הבל איהו הלב, ואינון תרי פתי לבא, הדא הוא דכתיב (קהלת י ב) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו, לב חכם לימינו דא הבל, דאתמר ביה ותוסף ללדת את אחיו את הבל, איהו תוספת רוח הקודש, קין איהו רוח הטומאה דאיהו גרע ולא אוסיף, קין גופא, קן לתרוייהו, ובגיניה אתמר אל תסתכל בקנקן אלא כמה דאית ביה, ודאי קין איהו לבא, דאיהו קליפה דאגוזא, לאו ההוא דלעילא דאיהו איבא דאילנא דחיי, ובגין דהאי קין אית ביה טב וביש, אתמר ביה (בראשית ב יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, עד דאתעבר ההיא

קְלִיפָה מְנִיחָה דְאִיגוּזָא, אִיבָא אֶתְקָרִי מִיְתָה וְחַיִּי אֹר וְחַשְׁה, הֶבֶל טַב וְהֶבֶל בִּישׁ, הֶבֶל דְאֹרִייתָא דְאִיהוּ לְהַב, עָלָה אֶתְמַר (תהלים כט ז) קוֹל יְהוָה חֲצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ, וְדָא ה' דְמַשְׁה, מ' מַשְׁה, ש' שֵׁת, דְאֶתְמַר בִּיה (שמות ב' י) כִּי מִן הַמַּיִם מְשִׁיתָהוּ, ש' שֵׁם, וְלֹא לְמַגְנָא הָוָה שֵׁם קוֹבַע מְדַרְשׁוֹת בְּאֹרִייתָא, וְהוּהוּ שֵׁת סִימָא דְאֶלְפָא בִּיתָא, שֵׁת בְּגִין (תהלים ח ז) כֹּל שֵׁתָה תַחַת רַגְלָיו.

וְהֶבֶל מְסַטְרָא דִימִנָא אִיהוּ כְּלִיל ז' הֶבְלִים, וְאִינוּן אֲבָגִית"ן וְכו', שֵׁת סְלָקִין, דְאִינוּן לְהַבִּים בְּשֵׁת עֲזָקָן דְקָנָה, וְהֶבֶל דְפָה שְׁבִיעָא, וְלִקְבִלִייהוּ אָמַר דְּוֹד שְׁבַע קָלִין דְהָבוּ לִיהו"ה בְּנֵי אֱלִים, (תהלים כט) וְעַל אֱלִין שְׁבַע אֶתְמַר (דברים ח ג) כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל כָּל מוֹצֵא כִּי יְהוָה יַחֲיֶה הָאָדָם, וְאֱלִין ז' קָלִין סְלָקִין בְּז' רְקִיעִין, וְאִית ז' דְשִׁמְאָלָא דְנַחֲתִין בְּשִׁבְעָה אַרְעִין, וְעַלִּייהוּ אָמַר קַהֲלַת (קהלת ג כז) (כ"י) מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעוֹלָה הִיא לְמַעְלָה וְכו'.

שְׁבַע הֶבְלִים טְבִין אֱלִין אִינוּן שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע, וְלִקְבִלִייהוּ אַחְרָנִין לְקַבֵּל שְׁבַע שְׁנֵי הָרַעַב, אֱלִין הֶבְלִים דְחַיִּי, וְאֱלִין הֶבְלִים דְמִיתָה, וּבְגִין דָּא יֵשׁ הֶבֶל וְיֵשׁ הֶבְלִים, ה' לֵב, ד' אַרְבַּע חִיוּן דְכְרִסְיָא, ו' שֵׁת דְרָגִין דְכְרִסְיָא, וְעַלִּייהוּ שְׁרִיין עֶשֶׂר אֲמִירָן דְאִינוּן י', ו' דְנַפִּיק מִהֶבֶל אִיהוּ קוֹל דְאִיהוּ פּוֹרַח בְּאִיר, דְאִיהוּ אֹר חֲמֵשׁ אֹר וְדָא אִינוּן ה' עֲלָא, י' דְבוֹר וְאֲמִירָה, וְאִינוּן הֶבְלִים הֶבֶל סְלִיק בְּה' עֲלָא, וְהֶבֶל נְחִית בְּה' תַתְּאָה, נְחִית דְבוֹר, וּבְאֱלִין הֶבְלִים סְלִיק בְּחַד קָלָא סְלִיק, וּבְדָא נְחִית, בְּה' תַתְּאָה סְלִיק קָלָא דְאִיהוּ ו', בְּה' עֲלָא נְחִית דְבוֹר דְאִיהוּ י'.

וְהֶבְלִים סְלָקִין וְנַחֲתִין בְּלָפָא, וְהִנֵּה מְלָאכֵי אֱלֵהִים סְלָקִין וְנַחֲתִין תַּמָּן וְאִינוּן י"ו, ה' תַתְּאָה מוֹצֵב אַרְצָה, וְרֵאשׁוּ מְגִיעַ הַשְּׁמַיְמָה דָּא ה' עֲלָא דְאֶתְקָרִי הַשְּׁמַיְמָה, וְאִם לָא סְלָקִין בְּמַחְשָׁבָה דְאִיהוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, לָא מְסַתְּפִין בְּצִלּוֹתֵין, אֱלִין הֶבְלִים דְלֹא אִינוּן מְסַטְרָא דִיחֻדָּא, וְהֶבְלִים אַחְרָנִין אִינוּן בְּפִירוּדָא, וְסְלָקִין בְּמַחְשָׁבָה בִּישָׂא, וּבְגִין דְאִית תַּמָּן פִּירוּדָא אֶתְמַר בְּמַחְשָׁבָה דְלִהוּן מַחְשָׁבָה בִּישָׂא מְצַטְרָפָא לְמַעְשָׂה, (וְהֶבְלִים דְלִית בְּהוּן פִּירוּדָא מַחְשָׁבָה דְלִהוּן מְצַטְרָפָא לְמַעְשָׂה).

וְעָקַר דְאַרְבַּע אֲתוּוֹן וְעֶשֶׂר אֲתוּוֹן אִיהוּ מְלֻכּוֹתָא, דְאִיהוּ כְּלִילָא מְכַל עֶשֶׂר סְפִירָן, וּבִיה צְרִידָא כְּלָא לְאֶכְלָלָא, דְכָל מָאן דְנָטִיל מְלֻכּוֹתָא בְּלֹא תַשַׁע סְפִירָן אִיהוּ מְקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹן, וְכָל מָאן דְנָטִיל תַשַׁע סְפִירָן בְּלֹא מְלֻכּוֹתָא אִיהוּ פּוֹפֵר בְּעִיקָר.

הבלים דסטרא אהרא עלייהו אתמר (ירמיה י טו) הבל המה מעשה תעתועים, דאינון
הבלים סלקין בנבלות הפה ובשקריות, ובלהו סלקין לגבי מוהא אית חמה ולבנה
וכבביא ומזליא ברקיעין דאינון קליפין, דעלייהו אתמר (ישעיה ה יח) הוי מושכי העון
בחבלי השוא, ועלייהו אתמר (שם נא ו) פי שמים פעשן נמלחו, וחררה הלבנה ובושא
החמה וכו' (שם כד כג), וכמה הבלים אית לון דבלהו מליין שקר ושוא, וכל מאן דאפיק
מלין דשקרא פמה מלאכי תבלה פתחין גדפיהו לקבלון, הדא הוא דכתיב (קהלת י כ)
פי עוף השמים יוליך את הקול וכו', ואלין מליין אינון בנין פמה בניינין. (דף קיח ע"א).
אמר המגיה, הנמשך אחר זה כבר נדפס בדף ק"ד ע"א, אמנם אחר כך מצאתי
זאת הנסחא מדוייקת יותר מהאחרת, וכדי שלא לכפול הדברים ארמוז לך החלוף
שיש ביניהם בלבד, בזאת הנסחא לא מצאתי או אשא על מיא בשורה ל', ובשורה
ל"ד נקודין מן י' טעמים מן ו' איהי בת קול, ובדף ק"ה ע"א שורה ז' צ"ל ואיהי לב
דבלהו בה אתכלילן ומינה נפיק דפיקו, ובשורה ט' וכד דפיק, ובשורה י' צ"ל רשפים
ובשורה י"ב נחית צ"ל אחיה, דף ק"ד ע"ב בשורה י"ז דא צ"ל דמלה, בשורה י"ח ד'
דילה צ"ל ד' דלה, שורה ד' אויר קדמון צ"ל אוירא קדמאה.

אמר המגיה זה התקון מצאתיהו מפוזר ומפורד ומוטעה, והרבה עמלתי וטרחתי
להגיהו ולסדר הדברים על אופניהם, ובמקומות ממנו כתבתי הדברים פעמים מפני
חלוף הנסחאות.

עוד ראה זה מצאתי.

ותוסף ללדת את אחיו את הבל (בראשית ד ב), תא חזי הבל איהו הלב, ואית ב' בתים
בלבא, (קהלת י ג) לב חכם לימינו הבל, לב פסיל לשמאלו דא הבל, קין איהו יניק
מתרוייהו, ואיהו עין טוב גרע, וקין איהו זוהמא דנחש דאטיל בתוה, ועליה אתמר
(ישעיה יד כט) פי משרש נחש יצא צפע, מה ארחיה דחויא למקטל, כן דא קטל, ולבתר
אתחרט, ובגין דא (בראשית ד טו) וישם יהו"ה לקין אות, אות פרית מילה, ובגין דא אמר
(שם) קניתי איש את יהו"ה, ואף על גב דקין איהו זוהמא, יכיל למעבד נק"י, כגון
יתרו דאתמר ביה (שופטים א טז) ובני קיני חותן משה.

ורזא דמלה הבל הבלים אמר קהלת, ואמרו קדמאין אית הבל ואית הבל, יש צדיקים
שמגיע אליהם כמעשה הרשעים וכו', אמרתי שגם זה הבל, הבל דימינא
ה' פרסיא, ו' שיש מעלות לכפא, ד' ארבע חיוון, אלין הבלים אינון לבושא לתפארת
ומלכות דאינון ו"ה, י"ה פלילן, י' באויר, ה' תתאה דבור דסליק בהבל, וכלא אתכליל

בְּשֵׁמָא דְּבַר נִשׁ דְּצִלִי צְלוּתָא אוּ דְעָסִיק בְּאוּרֵייתָא, אֲבָל הַבְּלִים אַחֲרָנִין דְּאִתְעִבִידן
בְּאַרְעָא, סְלָקִין בְּאוּרֵי דְהָאֵי עֲלָמָא בְּקוֹל וְדַבּוּר דְחוֹל, וַיִּשְׂרָאֵל מְצַלִין בְּהוֹן הַמְּבַדִּיל
בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל, וְאִית אַחֲרָנִין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (ירמיה י טו) הַבֵּל הִפָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים,
וְאִינוּן הַבְּלִים וְקוֹל וְדַבּוּר דְנִבְלֹת הִפָּה, אִינוּן מְסֻטְרָא דְאַלְהִים אַחֲרִים מִמֶּנּוּ דְשָׂאָר
עַמִּין דְּאִינוּן סַמְא"ל וְנַחֲשׁ, עֲלִייהוּ אִתְמַר בְּהַבְּדֵלָה וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְגוֹיִם, כֹּל חַד כְּפּוּם
עוֹבְדוּי כֹּד בְּנֵי בְנֵינָא, (קהלת ז יד) דִּזְהָ לְעַמַּת זְהָ עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וְתָא חֲזִי מָאן דְּבְנֵינָא דִילִיהּ לְעִילָא בְּסֻטְרָא דְדַכְיוּ, בְּכָל אֲלִין הַבְּלִים דְּאוּרֵייתָא
וְצְלוּתָא, עֲלִיהּ אָמַר קְרָא (ישעיה לו טז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וְכוּ' וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֲתָהּ,
וְהָא אוּקְמוּהוּ אֵל תְּקַרֵי עַמִּי, אֲלָא עַמִּי, מָה אֲנָא בְּמַלְוֵלָא דִילִי עַבְדִּית שְׂמִיָּא וְאַרְעָא
כְּמָה דְאִתְ אָמַר (תהלים לג ו) בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ, כֹּד אֲנַת בְּשׁוּתְכּוֹן עַמִּי תַעֲבִיד
בְּמַלְוֵלָא, אֲבָל אַחֲרָנִין דְּמִפְקִין מִפּוּמִייהוּ הַבְּלִים דְּשִׁבּוּעָה, עֲלִייהוּ אִתְמַר (משלי ז כז)
כִּי רַבִּים חַלְלִים הִפְיֵלָה, וְאֲלִין אִתְקַרְיָאוּ חַלְלִים, דְּמַחְלִלִין שֵׁם יְהוָה, וְנִפְקִין הַבְּלִים
מִפּוּמִייהוּ וְקָלָא וְדַבּוּרָא לְשַׁקְרָא וְאוּמָאָה לְשַׁקְרָא, וְדַכְרִין שְׂמִיָּה לְמַגְנָא וְלְשַׁקְרָא,
בְּהַהוּא שְׂמָא דְנִפְקִין לְבִטְלָא וְלְשַׁקְרָא בְּנִין לוֹן בְּנֵינִין דְּבִטְלִין לוֹן מַעֲלָמָא, הַדָּא הוּא
דְכַתִּיב (ירמיה ב ז) לְשׂוֹא הִפְתִּי אֶת בְּנֵיכֶם, וְוִי לוֹן לְבְנֵי נִשְׂאָ דְנִפְקִין מִפּוּמִייהוּ מְלוּלִין
וְאוּמָאִין דְּשַׁקְרָא, טַב לוֹן דְלָא יִתּוּן לְעֲלָמָא, קָמוּ חֲבַרְיָא כְּלָהוּ וְאָמְרוּ רַחֲמָנָא לְשׂוֹבֵן
רַחֲמָנָא לְשׂוֹבֵן.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רַבְּנָן, כֹּל אֲלִין בְּנֵינִין תְּלִיין בְּמַחְשְׁבָה, כְּמָה דְאִשְׁפַּחְנָא בְּקוֹן וְהַבֵּל,
קִיז הָיָה עוֹבֵד אֲדָמָה וּמִיִּיתִי בְּקַרְבְּנָא פְּשִׁתִּים, מִהַהוּא סֻטְרָא דְעָרוּהּ, הָוָה מַחְשְׁבָה
לְקַרְבָּא כְּמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָרוּהּ, וּמִנִּין דְּפְשִׁתִּים אִיהוּ מְסֻטְרָא דְעָרוּהּ שְׂנַאָמַר
(שמות כח מב) וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי כָד לְכַסּוֹת בִּשְׂרַ עָרוּהּ, הַבֵּל הָוָה רוּעָה צֹאן, קָרִיב
קַרְבְּנָא מִכְּבוֹרוֹת צֹאנוּ, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (בראשית ד ד) וְהַבֵּל הִבִּיא גַם הוּא מִכְּבוֹרוֹת
צֹאנוּ, (דף קיח ע"ב) מַחְשְׁבַתִּיהָ הָוָה בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִתְמַר בִּיהּ, (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין
יְתִיב לְבוּשָׁה כְּתוּבָה חֲנוּר וְשִׁעַר רֵאשִׁיהּ כְּעַמֵּר נִקָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחְשְׁבַתִּיהּ
טָבָא צִרְפָּה לְמַעֲשֵׂהּ, וּבְגִין דָּא קַבִּיל לִיהּ, וּמַחְשְׁבָה רְעָה לָא מְצִרְפָּה לְמַעֲשֵׂהּ, וְדָא
הוּא קַרְבְּנָא דְקִיז, וּבְגִין דָּא חָרָה לוֹ, מִיָּד וַיֹּאמֶר יְהוָה לְקִיז לָמָּה חָרָה לָךְ וְכוּ', הֲלָא
אִם תִּטִּיב שְׂאֵת (בראשית ד ו), אִם תִּטִּיב עוֹבְדֵךְ שְׂאֵת, אֲנָא מֵאֲרִיךְ לָךְ וְאִטּוּל מִטּוּלָךְ
עָלִי, וּמִנְלָן דְּשְׂאֵת מִטּוּלָא דְחֻבִּין הוּא, דְכַתִּיב (ישעיה א יד) נְלֵאתִי נִשְׂוֹא, וְאִם לָא תִטִּיב

עובדך לפתח תפאת רובין, ודא פתח דגיהנב, דתמן חובין דילך שְלַטין עֲלֶךָ, ואם
יתטיב עובדך אתה תמשול בו.

רשיעיא לא שליט בהון מוסר אלא נטרין דבבו, כגוונא דעשו וישלם עשו את יעקב
(בראשית כז מא), יעקב כגוונא דהבל ועשו כגוונא דקין, ויאמר מה עשית וכו' (שם די) חובא
דא דקטלת לאחודך לא עבדת ליה אלא לשמא דאתקרי מ"ה, מ"ה אעידך ואסהיד
עֲלֶךָ, ואיהי תבעה לך, ולא עוד אלא מ"ה דאיהו אדם דעביד לך, גרם דא דאפיק
מלאך המות בך לעלמא, ודא איהו פוקד עון אבות על בנים (שמות כ ה), ודא אתמר
אם אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, אלא כן הוה עובדי אבוה הוה בידיה, על סבה
דאשה הוה, כמה דאתמר ויהי בהיותם בשדה, ואין שדה אלא אתתא, אתתא גרמת
מיתה לאדם, וגרמת מיתה להבל, כמה דאתמר ביעקב עם ממנא דעשו ויאבק איש
עמו (בראשית לב כה), כגוונא דא הוה קין והבל, ונצח הבל לקין, ואיהו מסטרא דרחמי
דחיים עלוי ולא בעא למקטליה, וקם הוא וקטליה, ואתתא גרמא דא, עלה אתמר
(משלי ה ה) רגליה יורדות מות, ובקנאה דיליה קטיל ליה.

ויאמר קול דמי אחיה צועקים אלי מן האדמה (בראשית ד י), אנת הוה בריה דחויא
דגרם מיתה לאדם, דאתמר ביה (שם ג יד) ארור אתה מכל הבהמה, כן אית לך לירתא
מניה, דעובדא דיליה בידך, כגין דא ארור אתה מן האדמה אשר פעתה את פיה,
דא הוה ארעא דלייט לה קודשא בריה הוא תשע לווטין, לייט לקין חד לאשלמא
לעשרה, ובגין דא אמר (שם יא) ארור אתה מן האדמה וכו', פי תעבוד את האדמה וכו'
דיתהא תשש חילהא לגבה, ולא יפקון מינה מלכין ושלטיין.

נע ונד תהיה בארץ, ואנא אמרית לאדם וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה (שם
א כו), דאנון בני נשא דתליין במזלות, דדמיין לחיוון ובעירן ועופות, כלהו אזלו לגבה
לקטלא לך, ואנת תזיל נע ונד מקדמאי, נ"ע ונ"ד עו"ן ד"ן, ועוד נע ונד כגין דאנת
עו"ן דגד"ה, ובגדה אתעבידת דאיהי זיהמא דהטיל נחש לחוה, כגין דא נע ונד תהיה,
ועוד נע כגין דאנת מסטרא דסמא"ל, נד כגין דאנת מסטרא דנחש, נע בעלמא דין, נד
בעלמא דאתי, דאינון שכינתא עלאה ושכינתא תתאה, דנטלין תרווייהו נוקמא מינה.

ובגין דא כד שמע דבאתר עלאה דא הוה תליא הבל, מיך ויאמר קין אל יהו"ה גדול
עוני מנשוא (בראשית ד יג), הכא תב בתיובתא ואתחרט, כגין דא וישם יהו"ה לקין אות
(שם טו), הכא רמז אות ברית מילה דקביל יתרו, דאתמר ביה (שופטים א טז) ובני בני
חוזן משה שנפרד מקין, (ע"ל שם ד יא) וחבר הקני נפרד מקין, וביתרו אתתמן קין

מחזביה, ועוד בַּהֲהוּא זְמַנָּא קַבִּיל לִיה, בְּגִין דְּאַחֲזִי לִיה בְּנוֹי דְקַנֵּי חוֹתָן מִשָּׁה דְהוּוּ
עֲתִידִין לְמַהוּי בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית, אָמַר וְכִי לְחֵיבָא קַבִּיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתִשְׁבָּה,
עַל אַחַת פְּמָה וּכְפָה לְצַדִּיקָיָא, מְדָ וַיֵּצֵא קִינ מִלְפָּנֵי יְהוָה (בראשית ד טז), בְּהַאי נִפְק מִן
דִּינָא, וְקַבִּיל עֲלֵיהָ כָּל מַה דְּאַתְגַּזֵּר בֵּיה, דְּכַתִּיב וַיֵּשֶׁב בְּאָרְצָן נֹד, מַה דְּאָמַר לִיה נֹד,
שְׂוֵי עֲלֵיהָ ו' וְאַתְעָבִיד נֹד, וְדָא אִיהוּ דְאַתְמַר בֵּיה וַיֵּשֶׁם יְהוָה לְקִינ אֹת לְבַלְתִּי הַפּוֹת
אוֹתוֹ, דְּאִם הָוָה נֹד אֶתְמַר בֵּיה (שם) וְהָיָה כָּל מוֹצְאֵי יְהִרְגֵנִי, וּבְגִין דְּתַב בְּתִיבְתָא וְקַבִּיל
עֲלֵיהָ אוֹת בְּרִית, שְׂוֵי עֲלֵיהָ אוֹת ו' לְשׁוֹבָא לִיה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְשְׂוֵי לִיה קְדַמַּת עֲדָן,
דְּבְגִינִיה זָכָה לְגִן עֲדָן.

וַיֵּדַע (דף קיט ע"א) קִינ אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוּךְ (בראשית ד יז), כָּל אֲלִין תּוֹלְדִין מְנַעִין
לִיה לְאַתְרָעָא בְּהוֹן, וְאִינוּן חֲנוּךְ וְעִירָד וּמְחוּיָאֵל וּמְתוּשָׁאֵל וְלִמָּה, וְלִמָּה נְטִיל תְּרֵי נְשִׁין
עָדָה וְצִלָּה, עָדָה חֲנוּךְ לְטַב, חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְרַבּוֹ, צִלָּה חֲנוּכָא דְבִישׁ, וְדָא מְלֵאךְ
הַמּוֹת דְּמַחְנֵךְ לְבַר נֶשׁ בְּחַנוּכִין בִּישִׁין, עִירָד לְבַתֵּר אֲעִיל רְעָדָה בְּבַר נֶשׁ בְּאַבְרִין
דִּילִיה, וְלְבַתֵּר דְּאֲפִיל לְבַר נֶשׁ בְּחוּבִין, אֲלִשִׁין עֲלֵיהָ וְאַחֲזִי לְא"ל כָּל מַה דְּעָבִיד, וְדָא
אִיהוּ מְחוּיָאֵל מְחוּיָא א"ל, וְלְבַתֵּר נְחִית וַתִּשָּׂשׁ חִילִיה וְקַטִּיל לִיה, וְדָא אִיהוּ מְתוּשָׁאֵל
דְּתַמָּן מוֹת שָׂאֵל, וְאִין מוֹת אֶלָּא עֲנִיוֹת, וְלְבַתֵּר אֲמַלִּיךְ עֲלֵיהָ וְדָא אִיהוּ לְמָה אֶתְהַפֵּךְ
עֲלֵיהָ לְמָלְךְ, וְתֵרִין נְשִׁין דִּילִיה חַד עָדָה דְּמַעִיד עַל חוּבּוֹי דְּבַר נֶשׁ, וְתַנְיָנָא צִלָּה דְּאִזִּיל
עֲלֵיהָ כְּצֵל, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (איוב ח ט) כִּי צֵל יִמִּינוּ עָלֵי אָרְצָן, וְכַתִּיב (תהלים קמד ד) יָמִיו
כְּצֵל עוֹבֵר.

וַתֵּלֶד עָדָה אֶת יָבֵל (בראשית ד כ), בְּתֵר דְּקַטִּיל לִיה בְּעֲנִיוֹתָא, וְשִׁלְטִין עֲלֵיהָ עָדָה וְצִלָּה,
יָבֵל, כְּגוֹנוּנָא דְשִׁמְיָא וְאַרְעָא דְאַתְמַר בְּהוֹן (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם כְּעֶשֶׂן נִמְלְחוּ וְהָאָרְצָן
כְּפַגֵּד תִּבְלָה, וְיָבֵל אִיהוּ אָבִי יוֹשֵׁב אֶהֱל וּמְקַנָּה, דְּכַנְיֵשׁ מְמוּנָא, וְלְבַתֵּר אֶתְמַר בֵּיה
(משלי יא ד) לֹא יוֹעִיל הוֹן, וְהָא אֶתְמַר דְּשִׁלְט עֲלֵיהָ עֲנִיוֹתָא דְאִיהוּ מוֹת, וְלִית עֲנִיוֹתָא
כְּמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּעֲנִיוֹתָא דְאוּרִיָּתָא, וְלִית מוֹת כְּאִינוּן דְּעָבְרִין עַל פְּתַנְגְּמִי
אוּרִיָּתָא דְאַתְקִרִיאוּ מֵתִים, וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא (יחזקאל יא לב) שׁוּבוּ וְחִיו, וְאַחֲזִי יָבֵל הָיָה
אָבִי כָּל תּוֹפֵשׁ כְּנוֹר וְעַגְב, הַמְנַגְנִין בְּכָל מִינֵי נְגוּנִין, וְבַר נֶשׁ דְּחָדִי בְּהוּ וְאַשְׁתַּדֵּל בְּהַבְּלִי
עֲלֵמָא, עֲלֵיהָ אָמַר קַהֲלַת (קהלת יא ט) שְׂמַח בְּחוֹר בְּיַלְדוּתְךָ וְכוּ', וְלְבַתֵּר מַה אָמַר לִיה
(שם) וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלָה יִבְיָאךָ הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, דְּעֲלִיָּהוּ אָמְרוּ מְאִרִי מְתַנְיָתִין,
זְמָרָא בְּבִיתָא חֲרָפָא בְּבִיתָא, אֶלָּא וְשִׁמְחָתֶם לְפָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם (ויקרא כג מ), כְּגוֹנוּנָא
דְּדוֹד (בֵּיה) (מלכים ב ג טו) וְהָיָה כְּנִגִן תְּמַנְגֵן וַתְּחִי עֲלֵיו יַד יְהוָה.

וְעֵלָה גַם הִיא יִלְדָה אֶת תּוֹבֵל קִיָּן, לוֹטֵשׁ כָּל חֵרֶשׁ נְחֻשֶׁת וּבְרִזָּל (בראשית ד כב), דָּא יִצְרָר
הָרַע, דְּאִתְמַר בֵּיהּ אִם יִצְרָךְ מִתְגַּבֵּר עֲלֶךָ מְשֻׁכְּהוּ לְבֵית הַמְדַרְשׁ וְכוּ', וְאַחֲזוֹת תּוֹבֵל
קִיָּן נַעֲמָ"ה דָּא אֵימָן שְׁל שְׂדִים, וְלִמְדָּה בְּשַׁעֲתָא דְשְׁלִיט עַל בַּר נֶשׁ וְאִיהִי בֵּיהּ תִּקְיָה
כְּאַבְנָא וּכְפְרִזָּלָא, וְלֹא עָסִיק בְּאַוְרִייתָא, שְׁלִיט עֲלֵיהּ וְקָטִיל לֵיהּ, וְעֵבִיד בֵּיהּ פְּצַע
וְחַבּוּרָה, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (שם כג) כִּי אִישׁ הִרְגֵתִי לְפָצְעִי וַיִּלְדֵּד לְחַבּוּרָתִי, בְּהַהוּא זְמַנָּא
עָתִיד לְנַטְלָא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא נּוֹקְמָא מִתְרוּוִייהוּ, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שם) כִּי שְׁבַעֲתִים
יּוֹקֶם קִיָּן וְלִמְדָּה שְׁבַעִים וְשִׁבְעָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה כה ח) בְּלַע הַמּוֹת לְנַצַּח.

וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁ"ת, סִיּוּמָא דְאַלְפָּא בֵּיתָא, וְעֲלִיָּה
אָמַר אֵיזוֹב (איוב לח לו) מִי שֶׁת בְּטָחוֹת חֲכָמָה, מֵאִי חֲכָמָה דָּא דְחָסַר מִנִּיָּה י', דְּבֵהּ הָוָה
שֵׁי"ת, דְּאִיהוּ בְּרָא שֵׁי"ת, וְאִיהוּ רֵאשִׁית, וְהָוָה אִתְמַר בֵּיהּ (ישעיה מו י) מְגִיד מִרְאשִׁית
אַחֲרִית, הָוָה מְשַׁמֵּשׁ שֵׁת בְּאַתֵּר דְּהֶבֶל, וּבְגִין דְּחָסַר מִנִּיָּה י' אִתְקָרִי אַחַר, בְּגִין דְּכַד
חַב אָדָם פָּרַח מִנִּיָּה י', וְעֵבִיד שֵׁת בְּלֹא י' דְּאִיהִי חֲכָמָה, וּבְגִין דָּא שִׁירוּתָא הָוָה מִן
ח', דְּאִינּוֹן ח' יּוֹמִין דְּבְרִית מִילָה, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (בראשית ד כו) אִזּו הוֹחֵל לְקָרָא בְּשֵׁם
יְהו"ה, וּמִתְמַן עֲבָרוּ בְרִית מִילָה, וְאַעֲבָרוּ מִנִּיָּה עֲרָלָה וּפְרִיעָה לְמַעְלָה בְּד' וְלֹא בְּח',
דְּשִׁירוּתָא דְח' אִיהִי בִּינָה, לְמַנְצַח עַל הַשְּׂמִינִית (תהלים יב א), וְעֵלָה אִתְמַר אִזּו הוֹחֵל, וְעוֹד
אִזּו הוֹחֵל לִישְׁנָא דְעֲלוּתָא, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (ישעיה נח ט) אִזּו תִּקְרָא וַיְהו"ה יַעֲנֶה, דָּא הוּא
נְטוּרָא טָבָא, דְּאִתְּ עַל גַּב דְּהֶבֶל קָטִיל לֵיהּ קִיָּן, דְּמִנִּיָּה הָוָה נְפִיק מֵאֵן דְּנוֹקִים לֵיהּ,
הִדָּא הוּא דְכְּתִיב (שמות טו א) אִזּו יִשִּׁיר מִשָּׁה, רוּעָה נוֹקִים לְרוּעָה, וּלְבַתֵּר אִזּו אֶהְפּוּךְ אֵל
עַמִּים שָׁפָה בְרוּרָה לְקָרָא כָּלֶם בְּשֵׁם יְהו"ה (צפניה ג ט), אַבְל כַּד עֲמַלְק דְּאִינּוֹן (דף קיט ע"ב)
בְּכוּרֵי מִצְרַיִם עָרַב רַב מְעוֹרְבִין בִּישְׂרָאֵל, עֲלִיָּהוּ אִתְמַר (דברים כה יט) תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ
עַמְלֶק, דְּלֹא אִשְׁתָּאֵר מִנְהוֹן שְׂרִידָה, דְּאִלִּין אִינּוֹן עֲרַבּוּבִיא מְכַל אוּמִין וְאַפִּילוּ מִקִּיָּן,
וּמְיָד דְּיִתְמַחוּן מְעַלְמָא אִזּו הוֹחֵל לְקָרָא בְּשֵׁם יְהו"ה (בראשית ד כו).

תְּקוּנַת שְׁבַעִין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שֵׁי"ת, וְדָא מִטְטְרוּ"ן, אוֹת בְּצַבָּא דִּילֵיהּ, וּבְגִינֵיהּ אִתְמַר (שם טו) וַיִּשָּׂם
יְהו"ה לְקִיָּן אוֹת לְאַנְנָא עֲלֵיהּ, וּמָה דְהָוָה אִזּוֹל נַע וְנָד בְּגִלְגּוּלָא, אִתְעֵבִיד נוֹה, מְיָד
וַיִּשָּׁב בְּאַרְצֵי נוֹד קְדַמַּת עֵדֶן, וְדָא אוֹת דְּבְרִית מִילָה דְקִנְיִיהַ עֲלֵיהּ בְּאַחוּזָה בְּגִין דְּנוֹלֵד
מְהוּל, וּבְאֵן אִתֵּר זְכִי לֵיהּ, בְּקִנְיֵי, בְּגִין דְּחִזֵּר תְּמָן בְּתִיבְתָא, וְנִפְקוּ בְּנוֹי מִנִּיָּה דְעָאֵלוּ
לְגַן עֵדֶן, וּבְגִין דָּא וַיִּשָּׁב בְּאַרְצֵי נוֹד קְדַמַּת עֵדֶן.

לְבַתֵּר עֶבֶד תּוֹלְדֵינִי מִסְטָרָא דְרַע, וְאַתְפְּשִׁטוּ בְּגִלְגּוּלֵינִי בְּעֵלְמָא, וְעַלִּייהוּ אֲתַמַּר (שם יז) וַיֵּדַע קִיָּן אֶת אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת חֲנוּךְ, חֲנוּךְ מִסְטָרָא דְקִיָּן, וְדָא יֵצֵר הָרַע חֲנוּכָא לְבִישׁ, וְאִית חֲנוּךְ מִסְטָרָא דְאַנּוּשׁ, דְּאִיהוּ יֵצֵר הַטּוֹב חֲנוּכָא לְטָב, וְאַתְמַר בֵּיהּ (שם ה' כה) וַיִּתְחַלֵּף חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, וְדָא חֲנוּךְ דְּאַתְהַפֵּף בְּשָׂרִיהּ לְלִפְיָא אִשׁ.

וַתִּלְתָּא אֵינּוּן אָדָם שֵׁת אָנּוּשׁ, אָנּוּשׁ דְּמַתְמָן אֲתִיחְסוּ כָּל דְרִין, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ד' כו) אִזּוּ הוֹחֵל לְקָרוּא בְּשֵׁם יְהוָה, מַתְמָן נְתַפְשִׁטוּ כָּל גְּלִגּוּלֵינִי דְצַדִּיקֵינָא, חֲנוּךְ דְנִפְק מֵאַנּוּשׁ אִיהוּ מִטְטְרוּ"ן דְנִהַפֵּף בְּשָׂרוֹ לְלִפְיָא אִשׁ, וְאִיהוּ נּוֹרִיא"ל, וְעַל תְּרוּיֵיהוּ אֲתַמַּר (יחזקאל א' יד) וְהַחִיּוֹת רָצוּא וְשׁוֹב, רָצוּא דָּא נּוֹרִיא"ל, וְשׁוֹב דָּא מִטְטְרוּ"ן, הָכִי סְלָקִין בְּחֻשְׁבּוֹן, כְּמִרְא"ה תְּבִיזָא, אֲלָא אִיהוּ כְּמִרְאָה תְּקִשְׁתָּא אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעֵנּוּ (שם כח), דְּאַתְמַר בֵּיהּ (בראשית ט' יד) וְהָיָה בְּעֵנֵי עֵנָן עַל הָאָרֶץ וְנִרְאָתָה תְּקִשְׁתָּא בְּעֵנּוּ, וּבְגִינֵיהּ אֲתַמַּר (שם טו) וְלֹא יִהְיֶה מִבּוּל לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר, בְּגִין דְּאַתְהַפֵּף בְּשָׂרוֹ לְלִפְיָא אִשׁ, וְכָל מַלְאָכִין דְּמִמָּנָן עַל נְשַׁמְתִּין דְּגִלְגּוּלֵינִי מַתְמָן הוּוּ.

וְעוּד כְּמִרְאָה תְּקִשְׁתָּא, עַלִּיהּ אֲתַמַּר לְמַטְשָׁה (שמות כה מ) וְרָאָה וְעִשָּׂה בְּתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֲתָה מְרָאָה בְּהָר, כְּמִרְאָה אֲשֶׁר הָרָאָה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֲשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח' ד), וְדָא מִטְטְרוּ"ן, מִ' דִּילֵיהּ מְנֹרָה, נּוֹרִיא"ל נּוֹר דִּילֵיהּ, וְהוּא ט"ט, וְהָיָה לְטַטְפוּ"ת בֵּין עֵינֵיהּ, וְכָלָא אֲתַפְשִׁט מֵאַנּוּשׁ, וּבְגִין דָּא אִזּוּ הוֹחֵל לְקָרוּא בְּשֵׁם יְהוָה.

כְּרִיאָתָא בְּרָא שֵׁת, וְאֵינּוּן שֵׁת הַיְכָלִין, אֵימָא עֲלָאָה שְׁבִיעָאָה, וּבְאֵלִין שֵׁת וַיֵּדַע אָדָם עוּד אֶת אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת וְכו' (בראשית ד' כה), שֵׁת סִיּוּמָא דְאַתְוּוּן, תַּחַת הֶבֶל, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים ח' ז) כָּל שִׁתָּה תַּחַת רִגְלָיו, אֲסַתְלַק י' מִן שֵׁת וּנְחִיתָת בֵּיהּ ה' מִן הֶבֶל וְאַתְעֲבִיד שִׁתָּה, כָּל שִׁתָּה תַּחַת רִגְלָיו.

וְעוּד שֵׁת עַל שֵׁם (שמות ב' ו) כִּי מִן הַפְּמִים מְשִׁיתֶהוּ, וְעוּד שֵׁת עַלִּיהּ אָמַר אִיּוֹב (איוב לח לו) מִי שֵׁת בְּפִטְחוֹת חֲכָמָה, וְדָא י' דְּבִהּ הָיָה שֵׁת, אוּ מִי נָתַן לְשִׁכּוּי בֵּינָה (שם) דָּא ה' מִן הֶבֶל, וְשֵׁת אִיהוּ גְּלִגּוּלָא קְדָמָאָה דְהֶבֶל, לְהָהוּא דְאַתְמַר בֵּיהּ בְּשִׁגְמָה זֶה הֶבֶל, בְּשִׁגְמָה זֶה מֹשֶׁה, וְהָא אֲוִקִימָנָא הָהוּא דְאַתְמַר בֵּיהּ (שמות טו א) אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה, וּבְגִין דָּא אִזּוּ הוֹחֵל לְקָרוּא בְּשֵׁם יְהוָה (בראשית ד' כו), הוֹחֵל תְּמָן הַתְּחִלָּה דְּגִלְגּוּלָא קְדָמָאָה.

וְאַתְפְּשִׁטוּתָא דְאַת י' לְעִילָא מְשִׁתָּה (נ"א מְשִׁתָּה), אֲתַפְשִׁטָת עַד סְפִירָה שְׁתִּיתָאָה דְרִגְוִיהּ דִּיעֻקֵּב, וְדָא אָבִין הַשְׁתִּיָּה דְמַתְמָן הוֹשְׁתַת עֲלָמָא, דְאַתְמַר בֵּיהּ (שם מט כד) מְשִׁם רוּעָה

אָבֹן יִשְׂרָאֵל, וְאַבְתָּרִיהָ אָז, וְדָא מִשָּׁה דְּמִדְּכָרִין לִיהָ בְּתַר יַעֲקֹב, וּבְגִין דָּא אָז הוּחַל לְקָרוֹא בְּשֵׁם יְהו"ה, מִתַּמָּן וְאֵילָף אָז תִּקְרָא וַיהו"ה יַעֲנֶה (ישעיה נה ט), וּבְגִין דָּא נְשָׂתָהּ, בְּתַר שֵׁת ה', וְאֵינוֹן י"ה, י' מִן שֵׁת ה' מִן הַבֵּל, וְאֵינוֹן אָבָא וְאִמָּא, שֵׁת ו' בְּרָא בְּאִמְצָעִיתָא, וְתִלְתָּא אֲתוּוֹן אֲתַכְלִילוּ בְּיַעֲקֹב, כִּד אֲתָא מִשָּׁה בְּתַר יַעֲקֹב אֲשַׁתְלִים בֵּיהָ ה' בְּתַרְאָהּ, וְשָׂרְיָא (ד קכ ע"א) עָלֶיהָ יְהו"ה, וְאֲשַׁתְלִים בֵּיהָ יְהו"ה, וּבְגִין דָּא וְנִשְׁמִי יְהו"ה לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם (שמות ו ג), אָבֵל לְמִשָּׁה וְאָמְרוּ ל'י מ'ה שָׁמ'ו מ'ה אֹמֵר אֲלֵיהֶם (שם ג ג), בְּגִין דְּאֲשַׁתְלִים יְהו"ה בְּמִשָּׁה, אָמַר אָז הוּחַל לְקָרוֹא בְּשֵׁם יְהו"ה, דְּבִקְדָמִיתָא וְנִשְׁמִי יְהו"ה לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם, וּבְתַר דְּאֲשַׁתְלִים בְּמִשָּׁה יְהו"ה שָׂרְיָא עָלֶיהָ יו"ד ה"א וְא'ו' ה"א, וְאֲתַקְרִי מ"ה, בְּהַהוּא זְמַנָּא מַה דְּאֲסַתְלַק בְּקַדְמִיתָא אַהֲדַר לִיהָ לְאַתְרֵיהָ, וְאַתְתַּקֵּן כְּלָא.

וְלֹא עוֹד אֲלֵא תַרִּין זְמַנִּין אֲתַמַּר בְּהַאי קְרָא מַה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וְאָמְרוּ לִי מַה שָׁמוּ מַה אֹמֵר אֲלֵיהֶם, דְּכְלָא חֲזַר לְאַתְרֵיהָ, מַה דְּלַעֲלָא מַה דְּלַתְתָּא, דְּאֵינוֹן מַה שָׁמוּ וּמַה שָׁם בְּנוֹ (משלי ל ד), וְחֲזַר כְּלָא עַל תְּקוּנֵיהָ, וְעַל תְּהַעֲלוֹת נְחִית עַל כְּלָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא דְּהֲדַר אֲמוּנָה (ס"א מְמוּנָה) לְאַתְרָהּ, אָמַר מִשָּׁה (דברים ו ד) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד, דְּהָא כְּלָא בִּיחֻדָּא הֲדָא לִית תַּמָּן קְצוּץ וּפְרוּד, וְאִי חָאב אָבוּי וְאַנָּא וְעַבְדֵּינָא הַפְּרָשָׁה הָא קְבִילָנָא עוֹנָשָׁא, וְחֲזַרְנָא כְּלָא לְאַתְרֵיהָ בִּיחֻדָּא שְׁלִים כְּלָא קְצוּץ וּפְרוּד.

וְעוֹד בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, בְּרָא שֵׁת, שֵׁת הֵיכְלִין, אִימָא עֲלָאָה הֵיכְלָא שְׁבִיעָאָה, תָּא חֲזִי שְׁבַע הֵיכְלִין אֵינוֹן דְּבִנְיָנָא דְלַחוּן בְּשִׁבְעַ שְׁמָהָן אֲבַגִּי"תִין וְכו'.

הֵיכְלָא קְדָמָא מְרַקְמָא בְּכָל מַה דְּאִית בְּיוֹמָא קְדָמָא דְּבְרֵאשִׁית, א' מִן אֲבַגִּית"ן אִיהוּ בְּתַר אֲמוֹן מוּפְלָא וּמְכוּסָה, אֶת ב אִיהוּ שְׁנֵי אֲלָפִים (י"ס) דְּהוּא אוֹרִייתָא טְמִירָא בְּחִיקוֹ, שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם, ג' גּוֹמְלֵת וּמְגַדְלֵת, וְאִיהִי אִימָא עֲלָאָה גּוֹמְלֵת חֶסֶד עִם סְפִירָה רְבִיעָאָה דְּאִיהִי ד', ית"ן י' חֲכָמָה, ת' תְּפִאָרֵת, צ' צְדִיק, וּמָאן אִיהוּ חֲכָמָה י' הָכָא, דָּא חֲכָמָת שְׁלֵמָה.

א' אֲמוֹן מוּפְלָא, רְקִים וְצִיִּיר צִיּוּרָא בְּהֵיכְלָא דְּאָדָם קְדָמָא דְּכָל קְדוּמִים, דְּאִית אָדָם וְאִית אָדָם, אִית אָדָם דְּלִית סְפִירָה דְּלֹא אֲתַקְרִיאַת אָדָם, אָבֵל אָדָם קְדָמָא עֲלָאָה דְּכִלְהוּ, בְּתַר עֲלִיוֹן, סְתִים וְטְמִיר, סְתִים דְּכָל סְתִימִין, עַל תְּהַעֲלוֹת, קְדָמוֹן לְכָל קְדוּמִים, בְּגִין הָאִי אָדָם קְדָמוֹן אֲתַמַּר בְּעַל תְּהַעֲלוֹת, וְאַהֲיָה אֲעֲלוֹ אֲמוֹן, וְלַהֲהוּא קְדָמוֹן אָמַר (בראשית א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ, אֲנֵת יְהִיב כָּל צִיּוּרִין וְכָל דִּיּוֹקְנִין וְכָל תְּקוּנִין

סְתִימִין, וְכָל אַבְרִין דְּכָל מִינִין, וְאַנְתָּ (נ"א וְאַנְתָּ) יְהִיב חֵילָא בֵּיה דְּאַשְׁתְּמוּדֵעָנָא (דִּישְׁתְּמוּדֵע) בֵּיה, דְּאֵם לֹא יְהִיב לִיה שְׁכַל הָא לָא יְכִיל לְמַנְדַּע אַמּוּנָה דִּילִי, וּבְדָא יְהֵא שְׁלִיט עַל כָּל חֵילִי שְׁמַיָא וְאַרְעָא וְיַמָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם) וַיְרִדוּ בְדַגְתַּת הַיָּם וְגוֹמֵר.

וּמֵאִי נִיהוּ הָאִי אָדָם דְּאָמַר עֲלֵיהּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דְּאָ חֲכָמָה עֲלָאָה דְּאִיהִי בְּדִיוֹקְנָא דְּכַתְרָה, וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם דְּאָ עֲמוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא, בְּעֲלָמְנוּ דְּאָ חֲכָמָה, בְּדַמוּתְנוּ דְּאָ אִימָא עֲלָאָה, דְּכָמָה דְּאִיהוּ אָדָם דְּבְרִיאָה אָדָם דִּיעֲרִיה אָדָם דִּיעֲשִׂיה, בְּדִיוֹקְנָא דְּכַתְרָה עֲלִיזָן חֲכָמָה וּבִינָה, הָכִי אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא דְּעֲמוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא וְצַדִּיק וְשְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּבַסְפִּירָן כְּלָא אִיהוּ אֲנִילוּת.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, עֲלַת הָעֲלוֹת לְמָאן אָמַר הָאִי, אֲלָא עֲלַת הָעֲלוֹת אָמַר לְיוֹד ה"א וְאִ"ו ה"א דְּאִיהוּ לְגוּ מַעֲשֵׂר סְפִירָן, וּמֵאִי נִיהוּ עֲשֵׂר סְפִירָן אֶל"ף ה"א יוֹד ה"א, וְהָהוּא דְּאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם אִיהוּ יוֹד ה"י וְאִ"ו ה"י, אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וּמַבְלַעְדִי אֵין אֱלֹהִים (ישעיה מד ו), תְּלַת יוֹדִין מְעִידִין עֲלֵיהּ דְּלִית לְעִילָא מְנִיה וְלִית לְתַתָּא מְנִיה וְלֹאן בְּאִמְצַעִיתָא, לִית אֱלוֹהַּ בְּכָל צַד בַּר מִינֵיהּ, בְּהָאִי שְׁמַא אֲשְׁתְּמוּדֵע הוּא בְּלָא חוּשְׁבָן.

וְצִינְרָא דְּהָאִי הֵיכַל, אֵינּוּן עֲשֵׂר סְפִירָן דְּמַתְּלַבְּשָׁן בְּעֲשָׂרָה דְּבָרִים דְּאֶתְבְּרִיאֵן בְּיוֹמָא קְדָמָאָה, וְאֵינּוּן שְׁמַיִם וְאַרְצָן, אֹר וְחֻשְׁבָּה, תְּהוּ וְבָהוּ, רוּחַ וּמַיִם, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה, שְׁמַיִם אִית לְעִילָא מִן שְׁמַיִם דְּאִיהוּ שְׁמַיִם הַשְׁמַיִם הָעֲלִיזִים, וְאִית אֹר לְעִילָא לְעִילָא דְּאֶתְקַרֵי אֹר הַגְּנוּז לְצַדִּיקֵינָא לְעֲלָמָא דְּאֶתִי, דְּעִנָּא לָא שְׁלִיט עֲלֵיהּ, וְאִית חֻשְׁבָּה סְתִימִים דְּאֶתְמַר בֵּיה (תהלים יח יב) יֵשֶׁת חֻשְׁבָּה סְתִירוֹ, וְאִית תְּהוּ וְבָהוּ לְעִילָא, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (ישעיה לד יא) קוֹ תְּהוּ וְאֲבַנִי בָהוּ. (דף קכ ע"ב) וְאִית רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, דְּאֶתְמַר בֵּיה רוּחוֹ הַקְּדוּשׁ הַמְּרַחֵף עַל אַנְפֵי מַיָּא דְּאֹרֵינָא, מְדַת יוֹם וּמְדַת לַיְלָה, מְדַת יוֹם שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, מֵאִי יוֹם עֲמוּדָא דְּאִמְצַעִיתָא, דְּמְנִיה יוֹמִין אַרוּכִין, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי ג ב) אַרְךָ יָמִים בְּמִינָהּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (תהלים מב ט) יוֹמָם יִצְוָה יְהו"ה חֲסִדוֹ, יוֹמִין זְעִירִין מְסַטְרָא דְּזְעִיר אַנְפִין צַדִּיק, מְדַת לַיְלָה אִימָא תַּתְּאָה, עַד הָכָא א' מִן אב"ג.

מֵאִי ב' (בִּינָה), בְּהַ אֲשְׁתְּמוּדֵעִין הוּ פְּרַצוּפִין דְּאָדָם עֲלָאָה, ג' תְּלַת דִּיוֹקְנִין, כְּגוֹנָא דְּאָדָם דְּבְרִיאָה וְאָדָם דִּיעֲרִיה וְאָדָם דִּיעֲשִׂיה, ג' אִית לָהּ רֵישָׁא וְגוּפָא וְזַנְבָא, רֵישָׁא דְּאָ י', גוּפָא פְּרַצוּפָא, קוּצָא דְּלְתַתָּא זָנַב, וּבְגִין דְּאָ אָמְרוּ מְאִירִי מְתַנִּיתִין, אָדָם הָרֵאשׁוֹן עֲשֶׂה לֹא פְּרַצוּף וּלְבַסוּף זָנַב, זָנַב עֲלֵיהּ אֶתְמַר (בראשית כא ח) וַיִּגְדַּל תֵּילָד וַיִּגְמַל, עַד דִּיתְעַבִּיד פְּרַצוּף.

ועוד אבגית"ץ, א' איהי מורה על א"ל מסתתר מעיני כל חי ונעלם מפל היצורים
כלם, אדירירו"ן עליה אתמר קומה אדיר ירון, ואית ממנא תחות ידיה דאתקרי
אדי"ר אדירים, ותחות ממשלתיה אתני"ה, ואיהו נפיק מהאי פסוק (במדבר כד כא) אית"ן
מושבך ושים בפלע קנ"ה, תמן אית"ן ואיהו תני"א, ק' קנה, קנה חכמה קנה בינה
(משלי ד ה), יהו"ה קנני ראשית דרפו (שם ח כב) לעילא מבלא, קדם מפעליו מאז, מעולם
נסכתי מראש מקדמי ארץ (שם), מאי מראש, אלא הכי אמרת אורייתא דאיהי ראשית,
אנא אקדימת למיהוי רישא לעלם.

ב' ביהרירו"ן (נ"א ביהרירו"ן) פי בנ"ה יהו"ה צור עולמים (ישעיה כו ד), ואיהו ב' ברוך,
וסימן ברו"ך ראשי אתון, ר' ראש, ו' ומקור, ד' כל, ב' ברכות, דדא הוא ראש ומקור
לכל הברכות, ובגין דא ב' איהי חכמה, ומורה על הפתר דאיהו רישא ומבועא דכל
ברכאן, ובגין דא ב' תרין לחשבנא.

ג' גיהרירו"ן, ואיהו תליתאה, ודא שכינתא ספירה תליתאה, (ובגין דא ב' איהי חכמה, ומורה על
הפתר דאיהו רישא ומבועא דכל ברכאן), ועלה אתמר (ישעיה מ ד) כל גיא ינשא, ואיהו גמטריאות
פרפראות לחכמה.

ועוד ברוך ב' אחזי תרין, שכינתא עלאה ותתאה, ר' ראשית חכמה, ו' אחזי שית
ספירן, ד' אחזי על פתר עלאה, ודא איהו רזא כל הפורע פורע בברוך מעילא לתתאה,
למכרע ביה לתהוא (למנדע ביה בהוא) דכל מבועין ומקורין דברכאן בידיה, דאיהו עלת
העלות, וכל הזוקף זוקף בשם, צריך לזקפא ליה ביו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו מלגא
דעשר ספירן, דאיהו עלאה וזקיף על פלא, ולית אל"ה לעיל מניה, ובגין דא ב' אחזי
על הפריעה, דכל הפורע פורע בברוך, דאתמר ביה (בראשית יד כ) וברוך א"ל עליון, ג'
אחזי על הזקיפה דאיהו גאה גאה על פלא, ולית מאן דיתגאה עליה, ובמאי אתגאה
על פלא, באת י' מן אבגית"ץ, ודא יגבי"ה, ועוד אנשפחנא בגוונא אחרא יגבי"ה (נ"א
יגביהיה), ואתון דיליה גבי תיה (נ"א גבוה תיה), עלאה דכל עלאי.

ת' תלמי"ה, ת' תל שיהכל פונים בו, דתמן איהו ההוא דכל עינין ומחשבתין סלקין
לגביה, בגין דא ת' תורה קדומה דכל קדומין, תורת חכם מקור חיים (משלי יג ד), תורת
יהו"ה תמימה (תהלים יט ח), ועוד תלמי"ה, תלמייה רנה נחת גדודיה וגומר (שם סה יא),
בהאי שמה אתעביד ימא תלמים תלמים, ועוד תלמייה דא אורייתא, דתליין מינה
במה תלי תלין דהלכות פסוקות דלית לון חושבון.

צ' (צתני"ה) צתני"ה דא צדיק, עמוד סביל פלא, וביה אשתמודע מאן דאיהו לעילא
 מפלא, בגין דצדיק איהו כליל פל ספירן, וביה מתחדין פלהו, ואתעבידו אגודה
 אחת, איהו לולב אנד דכלהו ספירן, ואת צ' ביה מצויירין פל ציורין דהיכלין דסחרין
 לגנתא דערן דלעילא, בכמה ציורין דכל עובדא דבראשית, דירתין לון צדיקיא
 וביה (ד קכא ע"א) נקודין פל נקודין דאורייתא, דאינון נקודין בהיכלא דאיהי שכינתא
 תתאה, ונהרין פלהו על ציורין, פאבני מרגלאן דנהרין על רישא דכתרא, וכגוונא
 דכבביא נהרין ברקיעא, ובגין דכל נקודין דכבביא ביה, אתמר (בראשית א יז) ויתן אתם
 אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ, דא שכינתא תתאה (ס"א דא נשמתהון
 דצדיקיא דמשתדלין פאורייתא להוציא לאור פל תעלומה, הדא הוא דכתיב (דניאל יב
 ג) והמשפלים יזהרו פוזהר הרקיע וגומר).

היכלא תננא, מרקמא מפמה ציורין גלידין במיא, אבנין מרגלן פלהו מליין מיא,
 ואינון אבני שיש טהור, דהיכלא תננא בגויה, מנייהו איהו פנוי, בשמא דא קר"ע
 שט"ן, ואיהו רקיע קרע, דביה קרע ימא, ואפריש מתמן השטן דאיהו מיין מסאבין,
 ובגין דא יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א ו), דא הוא
 שמא דעקר שטן מן ימא דאורייתא, ואפריש ליה מתמן, בגין דאיהו עקר האמונה
 דישראל עלאה דכל עלאין, (ס"א מצאתי, סמוך דישראל וכו' תננא לית תמן טוב בגין דביה אתברי
 גיהנם, כאן חסר).

זה ספר תולדות אדם (שם ה א), פתח רבי שמעון ואמר, סליקנא ידן למאן דברא עלמא,
 דיגלי לן רזין עלאין סתימין גניזין טמירין, למימר קמי שכינתא, ושתין רבוא דחייילין
 דיליה דמלאכין קדישין דלעילא, ושתין רבוא דמלאכין קדישין דלתתא דלא איעול
 בכסופא קדמה.

פתח ואמר, זה ספר תולדות אדם, זה ודאי פליל תרין עשר מזלות האדם דלעילא,
 דאתמר עלייהו (תהלים קכב ד) שבטי י"ה עדות לישראל, זה ודאי אינון ארבע אנפין
 דאריה, ארבע אנפין דשור, ארבע אנפין דנשר, דבהון אשתמודעין פרעופין דבני
 נשא, וכלהו אנפין אינון רשימין בארבע אתוון דאינון יהו"ה, מאי אדם יו"ד ה"א
 וא"ו ה"א, ועליה אתמר (ישעיה מד ג) כתפארת אדם לשבת בית, מאן בית דיליה, דא
 שכינתא דאתקריאת דמות אדם, דכל המיזנין ופרעופין דבני נשא בה אשתמודעו,
 וכל ציורין דעלאין ותתאין, ובגינה אתמר (הושע יב יא) וביד הנביאים אדמה.